

Світлана Спіріна,

молодший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: piligrim1715@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8962-0550>

ПРОЯВИ СОЛІДАРНОСТІ З УКРАЇНОЮ СВІТОВИХ БІБЛІОТЕК

У праці розглядаються акції зарубіжних бібліотек на підтримку України в умовах російської агресії, зокрема в контексті загрози установам пам'яті, які зберігають докази національної ідентичності та багатство культури.

Проаналізовано заходи зарубіжних бібліотек різної спрямованості: від засудження військових дій на території України до надання матеріальної допомоги та інформаційної підтримки українським біженцям. Розглянуто акції бібліотек, спрямовані на поширення інформації про історію та культуру українського народу, наголошення важливості України в нинішньому політико-економічному процесі Європи і світу в цілому. Відзначається залучення користувачів до накопичення інформації про війну в Україні.

Ключові слова: віртуальні виставки, онлайн-зустрічі, круглий стіл, конференція, історія України.

Україна нині стала центром уваги світової спільноти – на її території війна проти тоталітарного режиму й насильства за демократію і свободу. Частиною масштабного волонтерського руху та учасником різноманітних акцій взаємодопомоги в Україні стали вітчизняні бібліотеки, які надають свої приміщення для виготовлення маскувальних сіток, збору допомоги для переміщених осіб і військових; бібліотеки стали базами для створення пунктів незламності [5]. Інформаційна, культурно-просвітницька діяльність бібліотек також спрямована на підтримку стійкості та героїзму українців [9].

Водночас перед бібліотеками постали виклики, спровоковані повномасштабним вторгненням. Серед них – фіксація, систематизація, збереження інформації, що висвітлює важливі події спротиву агресору. Важливим завданням бібліотекознавства є також осмислення діяльності бібліотек в умовах війни. Специфіка діяльності вітчизняних бібліотек під

час військових дій, правові аспекти збереження культурної спадщини, особливості використання електронних ресурсів для організації роботи в умовах воєнного часу нині активно осмислюються українськими бібліотекознавцями [1–4, 6–8]. Важливою складовою цього інформаційного потоку є питання бібліотечної солідарності: акції підтримки, специфіка поповнення фондів чи виставкової діяльності в контексті війни та інші практики, реалізовані світовими бібліотеками.

Відтак **метою статті** є виявлення, систематизація та аналіз бібліотечних практик солідарності з Україною. На початковому етапі дослідження було здійснено моніторинг інформаційної політики світових бібліотек (головним чином національних чи провідних бібліотек країн євроатлантичного регіону, базуючись на гіпотезі про те, що бібліотечна солідарність корелюється із загальнонаціональною підтримкою України). Моніторинг дав змогу виявити ті бібліотеки, що за рік повномасштабного спротиву України продемонстрували тим чи іншим способом підтримку нашій країні, і саме повідомлення їхніх сайтів становили джерельну базу дослідження.

Заяви про підтримку й солідарність з Україною почали з'являтися на сайтах різних світових бібліотек уже в перші дні розгортання військового конфлікту як повномасштабного. Так, зокрема, на сайті Бібліотеки та архіву Канади з'явився допис бібліотекаря та архівіста, заступника міністра спадщини Канади Л. Вейр «Statement by the Librarian and Archivist of Canada on the situation in Ukraine» («Заява бібліотекаря та архівіста Канади щодо ситуації в Україні») [17]. У ній автор, заявляючи про солідарність з Україною і її народом, висловлює стурбованість серйозною загрозою для багатой літературної та культурної спадщини країни через військові дії. Сподіваючись, що мир незабаром прийде, Л. Вейр звернулася до українців: «Наше послання всім, хто постраждав унаслідок цієї військової агресії, чітке: ви не самотні, ми з вами» (URL: <https://library-archives.canada.ca/eng/corporate/news/Pages/statement-librarian-archivist-canada-situation-ukraine.aspx>).

Редактор відділу комунікацій Бібліотеки Конгресу США Н. Такер, який веде блог Бібліотеки Конгресу та пише для LCM, журналу бібліотеки, у своїй статті для блогу назвав російське вторгнення в Україну «останньою насильницькою подією тривалої й бурхливої історії» України. Автор також інформує про добірку ресурсів, що стосуються України, представлених у Бібліотеці Конгресу США (URL: <https://blogs.loc.gov/loc/2022/03/the-russian-invasion-of-ukraine-resources-at-the-library-of-congress>) [20].

Директор Національної парламентської бібліотеки Грузії ім. І. Чавчавадзе Г. Кекелідзе на своїй сторінці у фейсбуці засудив агресію проти України і

висловив свою дружню підтримку українському народові: «У ці дні наші думки та дії навколо України».

Литовська національна бібліотека М. Мажвідаса, національні бібліотеки Естонії та Латвії звернулися до світової бібліотечної спільноти: засуджуючи воєнні дії в Україні, вони заявили про свою солідарність з українським народом і закликали світову бібліотечну спільноту припинити членство бібліотек Російської Федерації в міжнародних організаціях (URL: <https://www.lnb.lt/naujienos/8262-baltijos-saliu-nacionalines-bibliotekos-reiskia-solidaruma-ir-parama-kovojanciai-ukrainai>) [19].

Директор Національної бібліотеки Польщі Т. Маковський підтримав заклик національних бібліотек Литви, Латвії та Естонії щодо солідарності з народом України й надіслав до 58 міжнародних бібліотечних організацій і національних бібліотек звернення про підтримку України [12].

Із заявами про засудження неспровокованого нападу Росії на Україну виступили міжнародні бібліотечні організації – EBLIDA (Європейське бюро бібліотек, інформації та документації), NAPLE (Європейський форум національних установ публічних бібліотек) та PL2030 (Публічні бібліотеки 2030) [18], IFLA (Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ) [15], ALA (Американська бібліотечна асоціація) [10]. Вони закликають бібліотеки організувати збір достовірної інформації про цей військовий конфлікт, який порушує основні принципи демократичного суспільства, а також допомагати біженцям у співпраці з органами влади.

На знак підтримки українського народу світові бібліотеки влаштовують різноманітні культурні й добродійні акції, присвячені Україні, зокрема «Солідарність з українським народом», яку презентувала Національна бібліотека Франції (URL: <https://www.bnf.fr/fr/solidarite-avec-le-peuple-ukrainien>). Акції мали просвітницький і культурницький характер: історичні аспекти франко-українських зв'язків, зокрема історія Анни Київської, королеви Франції; концерт солідарності з участю музикантів філармонічного оркестру Radio France, присвячений творчості українського композитора Т. Акименка (1876–1945), який частину життя провів у Франції. Виручені кошти було спрямовано українським колегам [13].

Національна бібліотека Румунії, Музичний театр Амбасадорії й Музей ордену комунізму в Румунії організували благодійну подію «Солідарні з Україною», під час якої мешканці могли поділитися з біженцями з України одягом, продуктами харчування, іграшками та книгами для дітей, а також усім, що потребували дорослі й діти, які втікали від війни. Під час акції в стінах Національної бібліотеки Румунії відбувся концерт з участю акторів і музикантів музичного театру.

Названі акції солідарності було організовано навесні 2022 р.; улітку – восени активність бібліотек на підтримку України набула більш системного характеру. Так, Американський центр (American Corner Bucharest), що є партнерським проектом Посольства США в Румунії та Національної бібліотеки Румунії, організував безкоштовні курси англійської мови для молодих людей, що приїхали з України [11]. Також безкоштовний доступ до вивчення української мови або французької для українців надає компанія з онлайн-курсів і постачальник Національної бібліотеки Франції для FLE (французька мова як іноземна) Skilleos [13].

Національна бібліотека Республіки Чехія залучає українських біженців, що мають, серед іншого, культурні й освітні потреби, до обслуговування, пропонуючи їм безкоштовну реєстрацію на рік (URL: <https://www.en.nkp.cz/aktuality/novinky-titulni-strana/ukraine-registration>) [21].

Масштабну інформаційну підтримку надає Національна бібліотека Польщі – на її сайті створено ресурс «SolidarnizUkraina» («Солідарні з Україною»), який надає список джерел з вільним доступом до книг українською мовою та інших видань; інформацію щодо можливості підтримки біженців, які прибувають до Польщі; пропозиції роботи в бібліотеках тощо. Також пропонується бібліотекам долучитися до акції «Серцем для України»: для цього треба причепити сердечка на видному місці – на вікнах, книжкових шафах – і надіслати відповідні світлини на b.morawiec@lustrbiblioteki.pl. Вони поповнять фотогалерею на сайті lubbiblioteki.pl [12].

Про зустрічі з українськими колегами та заходи для дітей з України повідомляє Національна парламентська бібліотека Грузії [22].

За ініціативи міжнародних бібліотечних організацій – EBLIDA, NAPLE та Public Libraries 2030 – було створено мережі «Бібліотеки для біженців» [23]. Пункти доступу до бібліотек з логотипом «Бібліотеки для біженців» містять ресурси та засоби, що призначені допомогти переселенцям з України. Відповідну інформацію розміщено на сайті <https://lib4refugees.splet.arnes.si>.

Важливим інструментом підтримки українського народу світовими бібліотеками стали заходи, які пропагують українську культуру, історію, звичаї, національні риси.

Національна бібліотека Фінляндії, яка має цінну колекцію літератури зі славістики, що була зібрана у XIX ст., у блозі «SCRIPTA SELECTA» представила описи України вже через тиждень після початку повномасштабної війни в Україні. Бібліотека у своєму блозі розмістила праці з історії України, зокрема найдавніші. Чимало уваги блог приділяє одному з перших описів України на Заході – праці французького військового інженера й

картографа Гійома Ле Вассера де Боплана «Description d'Ukraine», створеній усередині XVII ст. У праці містяться характерні описи українських міст і їхніх мешканців, природи краю, його звичаїв, політичних та військових особливостей. На думку авторів блогу, заглиблення в історію української державності має допомогти краще зрозуміти сучасні події. Блог ілюстровано репродукціями карт та інших зображень з фондів бібліотеки [16].

Інформує своїх читачів про історію та ідентичність українців і Бібліотека Конгресу США. Зокрема, фонди бібліотеки мають рукописи XVI–XVII ст. Серед численних томів української колекції – безцінний примірник Острозької Біблії, першої повної слов'янської Біблії, виданої в Острозі в 1581 р. кирилицею. Блог Бібліотеки Конгресу звертається також до матеріалів, присвячених українській діаспорі, надаючи таким чином «голос» сучасним українцям (URL: <https://blogs.loc.gov/folklife/2022/03/we-have-our-own-long-history-and-culture-listening-to-taissa-decyk-ukrainian-american-artist>).

Найактуальнішу інформацію про ситуацію в Україні моніторить Дослідна служба Бібліотеки Конгресу, відповідні новини публікуються у її звітах. Зокрема, звіт «Вторгнення Росії в Україну: нові фінансові та торговельні санкції» («Russia's Invasion of Ukraine: New Financial and Trade Sanctions») об'єднує останню відповідь світу на російське вторгнення та інформує про санкційні обмеження, введені щодо Росії через її агресію в Україні (URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IN/IN11871>) [20].

Національна бібліотека Фінляндії розпочала збирання онлайн-матеріалів про війну в Україні з лютого та дискусію щодо вступу в НАТО з травня 2022 р. Контент містить інформацію, поширену ЗМІ, матеріали військових вебсайтів, дописи в соціальних мережах (зокрема, у твіттері) і відеоматеріали. Матеріали для колекції можуть бути будь-якими мовами, зокрема українською чи російською. Цікаво, що користувачі бібліотеки можуть самостійно завантажувати матеріали до онлайн-архіву (URL: <https://verkkoarkisto.kansalliskirjasto.fi/va/index.php/info/feedback>) [16].

Аналогічний проєкт ініціювала Національна бібліотека Франції. Завдяки дописувачам колекція вже нараховує майже 450 документів і збір триває. Надсилати до колекції можна будь-який тип документа будь-якого джерела – державних органів, асоціацій чи активістів. Колекція бібліотеки (див. рисунок) покликана зберегти будь-які свідчення конфлікту, аби надати найповнішу картину для вивчення російської війни в Україні як нині, так і в майбутньому (URL: <https://www.bnf.fr/fr/solidarite-avec-le-peuple-ukrainien>). Ознайомитися з документами можна на сайті Ф. Міттерана, у науковій

бібліотеці, у читальних залах L і M. Також повні довідники колекції можна переглянути в загальному каталозі.

Рис. Колекція Україна – Cote 8-WZ-7139-BnF.

Джерело: <https://www.bnf.fr/fr/actualites/ukraine-un-de-collecte-de-recueils>

Крім того, Національна бібліотека Франції підтримує ініціативу Réunion des Musées métropolitains Rouen Normandie (RMM) і Національного інституту історії мистецтв (INHA) відкрити культурний форум для підтримки української культури та спадщини, яка нині перебуває під загрозою. На 29 червня 2023 р. заплановано конференцію в Музеї образотворчого мистецтва в Руані «Україна в колекціях Національної бібліотеки Франції». Темою форуму стануть дві великі постаті, що належать до різних епох: Анни Київської, королеви Франції, та видатного українського композитора Т. Акименка, який народився в Харкові в 1876 р., а закінчив свій життєвий шлях у Франції.

Серію публікацій про Україну також пропонує блог Gallica: «Думка, ікона українського хорового мистецтва», «Франкомовна українська преса у Франції (1919–1920 рр.)», «Мазепа, національний і романтичний герой». Віртуальні виставки – «“Фотографування війни” на сайті Press a la une»,

«Кримська війна (1853–1856) дала поштовх першим фотографічним репортажам про війну та першому міжнародному висвітленню події», «Портрет Мазепи в Основах літератури», «Історія Івана Мазепи, українського шляхтича, який у XVII столітті був пажем при дворі польського короля, стала легендою, переданою Вольтером і підхопленою романтиками, зокрема лордом Байроном (1819) і Віктором Гюґо» [13].

Навесні 2022 р. у Національній парламентській бібліотеці Грузії відбулися дві віртуальні виставки, присвячені українським митцям: до дня народження І. Кавалерідзе, скульптора, художника та кінорежисера, якого ЮНЕСКО проголосило «українським Мікеланджело»; друга виставка присвячена поезії сучасного українського поета, письменника, автора пісень С. Жадана [22].

У березні 2022 р. Асоціація українців і прихильників України та Слов'янська бібліотека Національної бібліотеки Чехії організували музично-літературний вечір з участю піаніста чесько-українсько-білоруського походження Г. Коукло. Також у Слов'янській бібліотеці рядом наукових установ (Інститут дослідження тоталітарних режимів, Чеська асоціація українців, Спілка усних і письмових перекладачів ЖПР) було організовано диспут «Мовна ситуація в Україні – історичний розвиток і сьогодення» (URL: <https://www.nkp.cz/slovanska-knihovna/odborne-cinnosti-publikace/seminare-sympozia-a-kolokvia/slovanska-knihovna/odborne-cinnosti-publikace/seminare-sympozia-a-kolokvia/seminare2022>) [21].

Національна бібліотека Німеччини до річниці війни в Україні презентувала кабінетну виставку в Німецькому музеї книги та писемності бібліотеки (URL: https://www.dnb.de/DE/Kulturell/BeforeAfter/beforeafter_node.html). У ній представлено жакливі наслідки війни: смерть людей, зруйновані міста, інфраструктура. Особливо наголошується на тому, що зруйновані музеї та бібліотеки це – місця культурної ідентичності. Навіки втрачено свідчення української і європейської культур. Використовуючи серію світлин «до/після», виставка засвідчує жорстокість і вандалізм російсько-української війни – у наш час посеред Європи культурній нації загрожує знищення.

Серію фото «до/після» для виставки створено з участю письменниці з Івано-Франківська Х. Козловської, яка з весни 2022 р. перебуває в Лейпцигу. Слід зазначити, що письменниця завдяки гранту федерального уповноваженого з питань культури та ЗМІ мала можливість працювати в Німецькому музеї книги та письменства [14].

Важливим внеском щодо підтримки України стали і форуми за участі експертів і фахівців стратегічних досліджень, проведені на платформах

провідних світових бібліотек. Зокрема, Бібліотека Конгресу США пропонує для перегляду годинний семінар «Путін, Україна та те, що може статися» за участі Інституту Клюге при Бібліотеці Конгресу США і Фонду Карнегі за міжнародний мир, який було записано безпосередньо перед вторгненням Росії (URL: https://www.youtube.com/watch?v=fMZS2pfWz_I) [20].

Національна бібліотека Франції 20 квітня 2022 р. провела винятковий круглий стіл «Аналіз та наслідки війни в Україні» (URL: <https://www.bnf.fr/fr/agenda/table-ronde-exceptionnelle-analyse-et-consequences-de-la-guerre-en-ukraine>). У рамках заходу дослідники з Фонду стратегічних досліджень обговорювали повномасштабні воєнні дії в Україні та її регіональні й стратегічні наслідки. Подія також трансливалася на ютуб-каналі бібліотеки, що дало можливість охопити ширшу аудиторію.

Дебати Фондації стратегічних досліджень у рамках конференції «Міжнародна ударна хвиля в Україні» на платформі Національної бібліотеки Франції відбулися 2 лютого 2023 р. Під час заходу зазначалося, що російська війна в Україні істотно змінила міжнародні баланси у Європі, Євразії та навіть у трансатлантичному просторі. Ішлося про майбутнє України, ЄС, а також політичні, економічні й міжнародні стратегічні наслідки цієї війни [13].

Як бачимо, форми солідарності зарубіжних бібліотек з Україною досить різноманітні. Це заяви підтримки, культурні й добродійні акції, промоція української культури та експертні форуми.

Тож можна зробити висновок, що заходи зарубіжних бібліотек продемонстрували давню й цікаву історію України, визначили історичну роль видатних постатей української нації у європейському культурному та політичному житті минулого, визнали важливу політичну роль України у світових політико-економічних процесах сьогодення. Крім того, було доведено, що бібліотеки можуть бути не лише інформаційними хабами, допомагати в навчальних програмах, а можуть організовувати й заходи, що допоможуть надавати конкретну матеріальну допомогу.

Список бібліографічних посилань

1. Аксьонова Н. Бібліотерапія як напрям діяльності бібліотек в умовах російсько-української війни. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 107–119. doi: <https://doi.org/10.15407/nr.64.107>
2. Аулін О. Специфіка бібліотечно-інформаційної діяльності під час воєнного конфлікту. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 43–54. doi: <https://doi.org/10.15407/nr.64.043>

3. Горовий В. Особливості використання електронних ресурсів національних бібліотек в умовах воєнного протистояння. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 11–27. doi: <https://doi.org/10.15407/np.64.011>
4. Іванова Н. Правові аспекти збереження культурної спадщини в умовах війни. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 28–42. doi: <https://doi.org/10.15407/np.64.028>
5. Кульженко В. Попри все: як працюють бібліотеки в умовах війни. *galinfo.com.ua*. 2023. 10 січ. URL: https://galinfo.com.ua/articles/popry_vse_yak_pratsyuyut_biblioteku_v_umovah_viyuny_393970.html (дата звернення: 15.01.2023).
6. Пальчук В. Особливості протидії негативним інформаційним впливам. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 469–483. doi: <https://doi.org/10.15407/np.64.469>
7. Половинчак Ю., Бергелський А. Візуальний контент соціальних медіа як об'єкт бібліотечного депонування (на базі матеріалів висвітлення подій війни 2022 р.). *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 63. С. 23–32. doi: <https://doi.org/10.15407/np.63.023>
8. Потіха А. Діяльність бібліотек України в умовах російської воєнної агресії. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 55–73. doi: <https://doi.org/10.15407/np.64.055>
9. Сердюк С., Герасимова С. Бібліотеки України під час війни: адаптація до нових реалій та визначення пріоритетів. *Бібл. форум: історія, теорія і практика*. 2022. № 3 (29). С. 9–14. URL: <https://libraryforum.info/issue/serdyuk-s-gerasimova-s-biblioteki-ukrayini-pid-chas-viyuni-adaptaciya-do-novih-reality-ta> (дата звернення: 22.01.2023).
10. ALA. Org. URL: <https://www.ala.org>
11. BIBNAT.Ro. URL: <https://www.bibnat.ro>
12. BN.org.pl. URL: <https://www.bn.org.pl>
13. BNF.URL: <https://www.bnf.fr>
14. DNB. URL: <https://www.dnb.de>
15. IFLA statement on Ukraine. URL: <https://www.ifla.org/news/ifla-statement-on-ukraine>
16. Kansalliskirjasto. URL: <https://www.kansalliskirjasto.fi>
17. Library and Archives Canada. URL: <https://library-archives.canada.ca>
18. LNB.lv. URL: <https://www.lnb.lv>
19. LNB.lt. URL: <https://www.lnb.lt>
20. LOC.gov. URL: <https://www.loc.gov>
21. NKP.Cz. URL: <https://www.nkp.cz>

22. NPLG.gov.ge. URL: <https://www.nplg.gov.ge/geo/home>

23. Press Release: Eblida, Naple And PI2030 Join Together To Reinforce And Develop Library Initiatives For Ukrainian Refugees. URL: <https://publiclibraries2030.eu/2022/04/lib4refugees-initiative>

References

1. Aksonova, N. (2022). Biblioterapiia yak napriam diialnosti bibliotek v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [Bibliotherapy as a field of activity of libraries in the conditions of the Russian-Ukrainian war]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 107–119 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.107>

2. Aulin, O. (2022). Spetsyfika bibliotechno-informatsiinoi diialnosti pid chas voiennoho konfliktu [The specifics of library and information activities during the military conflict]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 43–54 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.043>

3. Horovyi, V. (2022). Osoblyvosti vykorystannia elektronnykh resursiv natsionalnykh bibliotek v umovakh voiennoho protystoiannia [Peculiarities of the use of electronic resources of national libraries in the conditions of military confrontation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 11–27 [in Ukrainian]. doi: <https://doi.org/10.15407/np.64.011>

4. Ivanova, N. (2022). Pravovi aspekty zberezhenia kulturnoi spadshchyny v umovakh viiny [Legal aspects of preservation of cultural heritage in conditions of war]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 28–42 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.028>

5. Kulzhenko, V. Popry vse: yak pratsiuut biblioteki v umovakh viiny [Despite everything: how libraries work in wartime]. *galinfo.com.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from https://galinfo.com.ua/articles/popry_vse_yak_pratsiyuyut_biblioteki_v_umovah_viiny_393970.html

6. Palchuk, V. (2022). Osoblyvosti protydii nehatyvnyim informatsiinyim vplyvam [Peculiarities of counteracting negative informational influences]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 469–483 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.469>

7. Polovynchak, Yu. (2022). Vizualnyi kontent sotsialnykh media yak obiekt

bibliotechno deponuvannia (na bazi materialiv vysvitlennia podii viiny 2022 r.) [Visual content of social media as an object of library deposit (based on materials covering the events of the 2022 war)]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 63, 23–32 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.63.023>

8. Potikha, A. (2022). Diialnist bibliotek Ukrainy v umovakh rosiiskoi voiennoi ahresii [Activities of Ukrainian libraries in the conditions of Russian military aggression]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 55–73 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.055>

9. Serdiuk, S, Herasymova, S. (2022). Biblioteki Ukrainy pid chas viiny: adaptatsiia do novykh realii ta vyznachennia priorytetiv [Libraries of Ukraine during the war: adaptation to new realities and determination of priorities]. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka – Library Forum: History, Theory and Practice*, 3(29), 9–14 [in Ukrainian]. Retrieved from <https://libraryforum.info/issue/serdyuk-s-gerasimova-s-biblioteki-ukrayini-pid-chas-viyni-adaptaciya-do-novykh-realiy-ta>

10. ALA.Org [in English]. Retrieved from <https://www.ala.org>

11. BIBNAT.Ro [in Romanian]. Retrieved from <https://www.bibnat.ro>

12. BN.org.pl [in Polish]. Retrieved from <https://www.bn.org.pl>

13. BNF [in French]. Retrieved from <https://www.bnf.fr>

14. DNB [in German]. Retrieved from <https://www.dnb.de>

15. IFLA statement on Ukraine [in English]. Retrieved from <https://www.ifla.org/news/ifla-statement-on-ukraine>

16. Kansalliskirjasto [in Finnish]. Retrieved from <https://www.kansalliskirjasto.fi>

17. Library and Archives Canada [in English]. Retrieved from <https://library-archives.canada.ca>

18. LNB.lv [in Latvian]. Retrieved from <https://www.lnb.lv>

19. LNB.lt [in Lithuanian]. Retrieved from <https://www.lnb.lt>

20. LOC.gov [in English]. Retrieved from <https://www.loc.gov>

21. NKP.Cz [in Czech]. Retrieved from <https://www.nkp.cz>

22. NPLG.gov.ge [in Georgian]. Retrieved from <https://www.nplg.gov.ge/geo/home>

23. Press Release: Eblida, Naple And Pl2030 Join Together To Reinforce And Develop Library Initiatives For Ukrainian Refugees [in English]. Retrieved from <https://publiclibraries2030.eu/2022/04/lib4refugees-initiative>

Стаття надійшла до редакції 20.03.2023.

Svitlana Spirina,

Junior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: piligrim1715@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8962-0550>**Manifestations of Solidarity Towards Ukraine by World Libraries**

The paper deals with Ukrainian libraries' activities during the Russian-Ukrainian war. Libraries had to expand their activity format and become not only an information center, but also a center of points of invincibility, a volunteer hub. But the author's goal was to demonstrate the attitude of foreign libraries to the war in Ukraine. In particular, the foreign libraries' activities in support of Ukraine is considered, their concern for the fate of historical and cultural heritage during hostilities, when bombs fall on cities, and infrastructure is destroyed, including museums and libraries, is noted.

Various activities of foreign libraries are presented, and it testifies to their attitude to military operations on the territory of Ukraine, and the help they provide to Ukrainian refugees is also noted. These are, in particular, exhibitions, online meetings, concerts, debates, conferences dedicated to the language, history and socio-political situation in Ukraine. Foreign libraries present ancient history and rich culture of the Ukrainian people; historical, political, and cultural personalities known to the whole world; the richness of the Ukrainian language, the important role of Ukraine in the current political and economic process of Europe and the world. Libraries' staff together with users collect all possible documents about the events in Ukraine in order to create a true picture of this war for both current and future generations.

The involvement of libraries' users in the accumulation of information about the war in Ukraine, as well as in the collection of clothes, food, and children's toys for Ukrainian refugees, are noted. Also, as part of helping refugees, foreign libraries have organized free foreign language courses for Ukrainian refugees and Ukrainian language courses for those who would like to learn it.

The conclusion points to various events held by foreign libraries in support of Ukraine.

Keywords: virtual exhibitions, online meetings, round table, conference, history of Ukraine.